Dosarul nr.1r-386/23 Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
1-21164665-02-1r-25082023 Judecător : Stambol Tudor

D E C I Z I E

06 decembrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău, în componența:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecător Spoială Alexandru
Judecători Gîrbu Silvia și
Băbălău Denis

a judecat, în lipsa participanților la proces, recursul procurorului delegat în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii, Sturzu Veaceslav și recursul avocatului Andrușceac *****, în interesele inculpatului Țurculeț ***** declarat împotriva sentinţei Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2023, în cauza penală privind condamnarea lui:

Turculeț *** *****,** născut la *****, IDNP *****, originar și domiciliat în *****, str. *****, fără studii, celibatar, neangajat oficial în câmpul muncii, 3 copii minori la întreținere, fără grade de invaliditate, nu deține titluri speciale, grade de calificare și distincții de stat, vorbitor de limbă rusă, cu antecedente penale stinse,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Codul penal.

Termenul de examinare a cauzei în prima instanță: *08 noiembrie 2021 – 28 iulie 2023;* în instanța de recurs: *25 august 2023 – 06 decembrie 2023.*

Procedura de citare legal executată.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi a argumentelor prezentate în ședința de judecată, Colegiul penal, –

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28.07.2023, Turculeț ***** *****, născut la *****, IDNP *****, s-a recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Codul penal și în baza acestei legi, prin aplicarea art. 364^1 alin. (8) Codul de procedură penală, i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani, cu executarea pedepsei

în penitenciar de tip semiînchis. Conform art. 90 Codul penal, executarea pedepsei stabilite lui Turculeț ***** *****, născut la *****, IDNP *****, s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 3 (trei) ani, dacă, în termenul de probă, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară v-a îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, obligându-l să nu-și schimbe domiciliu fără consimțământul organului competent, care exercită controlul privind executarea pedepsei. În conformitate cu art. 90 alin. (6) lit. g) Codul penal s-a obligat Turculeț ***** *****, să presteze în perioada de probațiune, 100 (una sută) ore muncă neremunerată în folosul comunității. S-a obligat Turculeț ***** ***** după rămânerea definitivă a sentinței, să se prezinte la Biroul de Probațiune din raza teritorială a locului de domiciliu, pentru punerea în executare a sentinței de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, prestării orelor de muncă neremunerată în folosul comunității. S-a încasat din contul inculpatului Turculeț ***** ***** a 1/2 din cuantumul cheltuielilor suportate pentru efectuarea raportul de expertiză judiciară nr. ***** din 28.10.2019 ceia ce constituie 160 (una sută șaizeci) lei. În privința lui Turculeț ***** ***** s-a aplicat măsura preventivă obligarea de a nu părăsi țara până la rămânerea definitivă a sentinței, apoi măsura se va revoca.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Turculeț ***** *****, la data de 16.09.2019, aproximativ orele 02:00 min., de comun acord cu o altă persoană în privința căreia cauza a fost disjunsă, aflându-se pe str. *****, mun. Chișinău, care constituie loc public, ignorând regulile de conduită în public, utilizând cuvinte necenzurate și injurioase, încălcând ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, manifestând o obrăznicie deosebită, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, fără motiv întemeiat, au inițiat un conflict cu Botnari Andrian *****, în procesul căruia, Turculeț ***** ***** și persoana în privința căreia cauza a fost disjunsă, i-au aplicat acestuia multiple lovituri cu picioarele și mâinile peste diferite părți ale corpului, cauzându-i conform concluziilor raportului de expertiză judiciară nr. ***** din 28.10.2019, o plagă contuză lacerată și excoriații - multiple la nivelul feței, ce se califică ca vătămare corporală ușoară.

3. *Astfel, inculpatului Turculeț ***** ***** i se incriminează săvârşirea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Codul penal, huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect fată de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc prin obrăznicie deosebită, comise de 2 sau mai multe persoane.*

4. Nefiind de acord cu sentința instanței de fond, procurorul delegat în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii, Sturzu Veaceslav a declarat recurs prin care solicită admiterea recursului, casarea sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28.07.2023, casarea parţială a sentinţei privitor la stabilirea pedepsei inculpatului Turculeţ ***** în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Codul

penal, din motivul blândeţei pedepsei, judecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, prin care să fie menţinută condamnarea lui Turculeţ ***** ***** în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Codul penal, aplicându-i pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

5. În motivarea cererii de recurs se invocă, că deşi, instanţa de fond a constatat cu certitudine vinovăţia lui Turculeţ *****, instanţa de judecată, la stabilirea pedepsei închisorii, cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei, s-a bazat pe faptul că antecedentele penale ale inculpatului sunt stinse și că nu au fost invocate din partea acuzării existența a careva circumstanțe agravante.

6. Invocând prevederile art. 7, 61 Codul penal, menționează că, individualizarea pedepsei constă în obligaţiunea instanţei de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară şi suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale şi a pedepsei penale. Pedeapsa este echitabilă, când ea impune infractorului lipsuri şi restricţii ale drepturilor lui, proporţionale cu gravitatea infracţiunii săvârşite şi este suficientă pentru restabilirea echităţii sociale, adică a drepturilor şi intereselor victimei, statului şi întregii societăţi, perturbate prin infracţiune. Pedeapsa este echitabilă şi atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar tî corectarea condamnatului şi prevenirea comiterii de noi infracţiuni atât de către condamnat, cât şi de alte persoane. Or. practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreţ faţă de ea şi nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului şi nici pentru prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni.

7. Relatează că, deci, o astfel de atitudine motivează societatea în general, şi mai ales persoanele predispuse la comiterea diferitor infracţiuni (şi de gen similar), la săvârşirea acestora, dându-le o încredere exagerată de sine şi faţă de practica judiciară, că vor ispăşi pedeapsa mult mai blând şi fără careva urmări mai grave decât cele care ar trebui să fie aplicate faţă de aceştia.

8. Astfel, comunică, că la momentul pronunţării sentinţei de condamnare, instanţa de judecată nu a ţinut cont de faptul că, inculpatul se află în detenţie, fiind condamnat prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 08.06.2022 în baza art. 217^1 alin. (4) lit. d) Codul penal, la pedeapsa sub formă de 5 ani închisoare în penitenciar de tip închis, iar prin stabilirea unei pedepse cu aplicarea prevederilor ari. 90 Codul penal, aceasta nu va putea fi pusă în executare. Mai mult, prin aplicarea unei pedepse prea blânde, nu înseamnă că inculpatul îşi va corecta comportamentul, va duce la respectarea ordinii stabilite în societate, ci dimpotrivă poate fi predispus, motivat la comiterea de noi infracţiuni similare sau de alt gen, mai ales că acesta anterior a fost deja condamnat de 3 ori pentru comiterea infracţiunilor prevăzute de art. 217^1 alin. (4) lit. d), 186 alin. (2) lit, b), c), d) şi 186 alin. (4) Codul penal, fiind o persoană social periculoasă.

9. Prin urmare, acuzarea insistă că, circumstanţele reale şi personale reţinute în sarcina lui Turculeţ ***** indică la faptul că, pentru a atinge scopul pedepsei

prevăzut de legiuitor la art. 61 Codul penal, cel mai eficient mijloc de corectare a acestuia este aplicarea unei pedepse definitive sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani în penitenciar de tip semiînchis, cu executarea reală a acesteia, din care motive, se apreciază că, aplicarea unei asemenea pedepse va atinge scopul pedepsei penale.

10. Acuzarea consideră că, în această speţă, prin suspendarea condiţionată a executării pedepsei închisorii, se influenţează în mod negativ asupra felului în care societatea percepe gradul de restabilire a echităţii sociale prin actul de justiţie, iar reacţia
coercitivă a statului ca fiind una defectuoasă şi ineficientă.

11. Nefiind de acord cu sentința instanței de fond, avocatul Andrușceac *****, în interesele inculpatului Turculeț ***** a declarat recurs prin care solicită admiterea recursului, casarea sentinţei Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2023, prin care Turculeţ ***** a fost condamnat la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an, cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei pe un termen de probaţiune de 3 (trei) ani, cu obligarea inculpatului în perioada de probaţiune să presteze 100 ore de munca neremunerată în folosul comunităţii și stabilirea lui Turculeţ ***** a pedepsei minime, sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) luni, cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei pe un termen de probaţiune de 1 (unu) an și respingerea cererii procurorului privind încasarea din contul lui Turculeţ ***** în beneficiul statului, cheltuielilor judiciare în mărime de 160 (una sută şaizeci) lei.

12. În motivarea recursului apărarea invocă, că la stabilirea pedepsei nu s-a ţinut cont că, Turculeţ ***** a recunoscut vina în infracţiunea care i-a fost incriminată, se căieşte sincer de cele făptuite, a colaborat cu organ de urmărirea penală şi cu instanţa de judecată pentru a stabili adevărul pe aceasta cauza penală, a dat declaraţii în cadrul procedurii simplificate în baza art. 364^1 Codul de procedură penală, infracţiunea care i se incriminează este mai puţin gravă, astfel lipsa obiectivităţii instanţei de fond în partea ce ţine de stabilirea pedepsei se confirmă prin faptul că, circumstanţele ce atenuează învinuirea nu au fost apreciate obiectiv şi just de către prima instanţa de judecată.

13. Reiterând prevederile art. 229 alin. (1) Codul de procedură penală și dispozițiile alin. (3) a art. 75 din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară şi statutul expertului judiciar, precum și art. 142 alin. (2) Codul de procedură penală, consideră că, instanţa de fond greşit a încasat din contul lui Turculeţ ***** în beneficiul statului, cheltuielilor judiciare în mărime de 160 (una sută şaizeci) lei.

14. *Colegiul penal, examinând materialele cauzei penale, consideră recursul formulat de apărător ca fiind nefondat și pasibil respingerii, iar recursul acuzatorului de stat ca fiind întemeiat şi pasibil de a fi admis, cu casarea sentinței în partea*

individualizării pedepsei, şi trimiterea la rejudecare în aceiaşi instanţă în alt complet de judecată.

15. În prim plan, cu referire la procedura și norma de procedura aplicabilă speței, Colegiul penal reține că, potrivit art.3 Codul de procedură penală, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanţa judecătorească. Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispoziţiile ei, în perioada de tranziţie la o nouă lege procesuală penală, *pot rămâne aplicabile acţiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă*.

16. Conform pct. 12 din Legea nr. nr. 83 din 14.04.2023 (în vigoare 02.08.2023), art. 364[1] Codul de procedură penală, se completează cu alineatele (10) şi (11) cu următorul cuprins: (10) Sentinţa adoptată în condiţiile prezentului articol poate fi atacată cu recurs, invocându-se doar erorile procesuale şi măsura de pedeapsă stabilită. Partea vătămată poate ataca cu recurs sentinţa, invocând doar erorile procesuale. (11) Recursul se judecă de către instanţa ierarhic superioară în conformitate cu prevederile art.447 şi 448.

17. Potrivit dispozițiilor finale și tranzitorii a Legii nr.245 din 31.07.2023, art. V alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentei legi, recursurile declarate în cauzele penale şi contravenţionale *pentru care au fost stabilite data şedinţei de judecată se examinează conform procedurii de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.*

18. Prin prisma normelor de drept invocate supra, Colegiul penal reține că, procedura de examinare a cauzei pendinte este guvernată de Legea nr. nr. 83 din 14.04.2023 (în vigoare 02.08.2023), cauza penală *urmând a fi examinată în ordine de recurs*, în procedură scrisă, conform regulilor stabilite de Capitolul IV, Secțiunea a 2-a, § 2 Codul de procedură penală, ori notificarea privind procedurii de recurs a fost efectuată de către grefă la 07.09.2023, potrivit normei de procedură în vigoare.

19. Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) și (2) Codul de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.*

20. Participanții la proces au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că, sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată.

21. Astfel, ținând cont de faptul că, participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței, fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art.391 Codul de procedură penală privind citarea participanților la proces, instanța de recurs, conform art.447 alin.(1) Codul de procedură penală a dispus examinarea cauzei fără prezența părților la proces.

22. Potrivit art. 437 alin. (1^4) Codul de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs, sentinţele pronunţate în procedura pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.*

23. Conform art.448 Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.*

24. În particular, avându-se în vedere recursul, raţiunea şi finalitatea exercitării căii de atac, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanţa ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanşează, are un rol preventiv şi unul reparator.

25. Conform art.449 Codul de procedură penală, ***judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat;*** *recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil;* ***admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii:*** *dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri,* ***dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.*** *Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.*

26. În temeiul celor relevate supra, la pronunţarea sentinţei, prima instanţă, corect, a stabilit circumstanţele de fapt şi de drept şi just a concluzionat că, inculpatul Turculeț ***** a comis anume infracţiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinenţei, concludenţii, utilităţii şi veridicităţii, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Astfel, Colegiul penal constată cu certitudine că, Turculeț ***** a comis infracţiunea prevăzută de art. 287 alin.(2) lit. b) Codul penal – *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc prin obrăznicie deosebită, comise de 2 sau mai multe persoane*.

27. Vinovăţia inculpatului Turculeț ***** a fost stabilită în baza probelor administrate la faza de urmărire penală fiind preluate de instanţă în cadrul examinării în procedura art.364^1 Codul de procedură penală.

28. Judecând cauza în procedură simplificată, în conformitate cu art. 364^1 Codul de procedură penală, în situația în care inculpatul Turculeț ***** și-a recunoscut vinovăția incriminată, iar vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii este integral confirmată, Colegiul penal conchide că, prima instanță motivat și întemeiat a concluzionat referitor la vinovăția acesteia în comiterea infracțiunii imputate.

29. În concluzie, instanța de recurs relevă, că prima instanță corect a constatat că, în acţiunile inculpatului sunt prezente toate elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. b) Codul penal, argumente pe care instanța de recurs le acceptă şi pentru a evita repetări inutile le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența şi practica CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în *cauza Albert vs. România din 16 februarie 2010*, statuează că art. 6§1 din CtEDO, deşi obligă instanțele să îşi motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înţeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noţiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

30. Distinct, instanța de recurs reține că, potrivit sentinței, Turculeț ***** ***** s-a recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Codul penal și în baza normei menționate, i s-a numit acestuia pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar în conformitate cu art. 90 Codul penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui Turculeț *****, pe o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani, punându-se în seama acestuia, ca în perioada de probațiune fixată, să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent, să participe la programe probaționale și să presteze muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de 100 (una sută) ore.

31. Conform art. 384 alin. (3) Codul procedură penală, *sentinţa instanţei de judecată trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată.*

32. Potrivit art.385 alin.(1) pct.1)-7) Codul procedură penală, *la adoptarea sentinţei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârşirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârşit de inculpat, dacă fapta întruneşte elementele infracţiunii şi de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârşirea acestei infracţiuni, dacă inculpatul trebuie să fie pedepsit pentru infracţiunea săvîrşită, dacă există circumstanţe care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului şi care anume, ce măsură de pedeapsă urmează să fie stabilită inculpatului, luînd în considerare şi recomandările serviciului de resocializare, dacă o asemenea anchetă a fost efectuată.*

33. În acelaşi context, Colegiul penal menţionează că, hotărârile pronunţate de instanţa ierarhic inferioară trebuie să fie motivate atât în fapt, cât şi în drept, în corespundere cu prevederile legislaţiei în vigoare, pentru a permite instanţei ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar şi motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

34. Din textele recursurilor declarate de apărător și de către acuzatorul de stat, se desprinde contestarea sentinței instanței de fond în partea individualizării pedepsei și

încasării cheltuielilor judiciare, din care considerente instanța de recurs se va expune în limitele solicitărilor formulate de către recurent.

35. Potrivit art. 444 alin. (1) pct. 9) Codul de procedură penală, *hotărârile instanţei de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanţele de fond, în cazurile când s-au aplicat pedepse în alte limite decît cele prevăzute de lege sau greşit individualizate în raport cu prevederile capitolului VII din Partea generală a Codului penal.*

36. În sensul celor expuse supra, având în vedere că, erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanţa de recurs, sentința instanței de fond urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în alt complet de judecată.

37. Aici, Colegiul penal notează că, în jurisprudenţa CEDO s-a statuat că dreptul de acces la o instanța acoperă şi dreptul de a introduce apel sau recurs, în măsura în care astfel de căi de atac sunt reglementate de legislaţia naţională.

38. În conformitate cu art.2 din Protocolul nr.7 la Convenţia Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului şi a libertăților fundamentale, orice persoană declarată vinovată de o infracțiune de către un tribunal are dreptul să ceară examinarea declaraţiei de vinovăţie sau a condamnării de către o jurisdicţie superioară. Exercitarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta poate fi exercitat, sunt reglementate de lege. Acest drept poate face obiectul unor excepţii în cazul infracţiunilor minore, definite prin lege, sau când cel interesat a fost judecat în primă instanţă de către cea mai înaltă jurisdicţie ori a fost declarat vinovat şi condamnat ca urmare a unui recurs împotriva achitării sale.

39. În jurisprudenţa CEDO, *în cauza Krombach vs Franţa, 13 mai 1991*, Curtea a menţionat că statele contractante dispun în principiu de o marjă largă de apreciere în determinarea exercitării dreptului stabilit de articolul 2 al Protocolului 7 la Convenţie. Astfel, rejudecarea de către o instanţă superioară a condamnării ori a pedepsei aplicate poate implica ambele aspecte, atât fondul cauzei, cât şi chestiunile de drept, ori limitată numai la examinarea dreptului. Totuşi, orice restricţie conţinută în legislaţia naţională ce ţine de dreptul la rejudecarea cauzei menţionată în acest articol trebuie, prin analogie cu dreptul de acces la un tribunal conţinut în articolul 6 paragraf 1 din Convenţie, să urmărească un scop legitim şi să nu pună în discuţie însăşi esenţa acestui drept.

40. Conform art.7 alin.(1) Codul penal, *la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală*.

41. Potrivit art.61 alin.(1)-(2) Codul penal, *pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât şi a altor persoane*.

Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferinţe fizice şi nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

42. Colegiul penal reține că, individualizarea pedepsei este un proces personal – rezultat al propriei convingeri al instanței de judecată, ce nu trebuie conceput ca fiind un proces arbitrar, subiectiv, el implicând obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale

43. Conform art.75 alin. (1)-(2) Codul penal, *la stabilirea categoriei şi termenului pedepsei, instanţa de judecată ţine cont de gravitatea infracţiunii săvârşite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanţele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influenţa pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării vinovatului, precum şi de condiţiile de viaţă ale familiei acestuia. Instanţa de judecată este în drept să stabilească o pedeapsă mai aspră din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârşirea infracţiunii numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menţionate, nu va asigura scopul pedepsei.*

44. La stabilirea pedepsei şi mărimea acesteia urmează a ţine cont de criteriile de individualizare a pedepsei. Prin criteriile de individualizare a pedepsei se înţeleg cerinţele de care instanţa de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei şi la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârşirea infracţiunii. Individualizarea pedepsei constă în obligaţiunea instanţei de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară şi suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale şi a pedepsei penale. Pedeapsa este echitabilă, când ea impune infractorului lipsuri şi restricţii ale drepturilor lui, proporţionale cu gravitatea infracţiunii săvârşite şi este suficientă pentru restabilirea echităţii sociale, adică a drepturilor şi intereselor victimei (în cazurile când există), statului şi întregii societăţi, perturbate prin infracţiune. Pentru stabilirea unei pedepse echitabile, instanţele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură şi obiectiv, toate circumstanţele şi datele care caracterizează atât negativ, cât şi pozitiv persoana inculpatului şi care au o importanţă esenţială pentru stabilirea categoriei şi mărimii pedepsei.

45. Totodată, la stabilirea pedepsei instanţa se va conduce de prevederile art. 7, 61, 75-78 Codul penal, şi anume de gravitatea infracţiunii săvârşite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanţele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condiţiile de viaţă ale familiei acestuia precum şi de scopul pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării inculpatului.

46. Colegiul penal menţionează că, *pedeapsa penală este echitabilă* atunci când este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiunii atât de către condamnat, precum şi de alte persoane. *Legalitatea* pedepsei impune instanţei obligaţia de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea specială a Codului penal şi în strictă conformitate cu dispoziţiile Părţii generale a Codului penal. *Individualizarea*

pedepsei constă în obligaţia instanţei de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară şi suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale şi pedepsei penale. Astfel, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială şi să realizeze scopurile legii penale şi pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispoziţiile părţii generale a Codului penal şi stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

47. Astfel, Colegiul penal conchide că, instanța de fond prematur a concluzionat asupra individualizării pedepsei inculpatului, prin stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar în conformitate cu art. 90 Codul penal, suspendând condiționat executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui Turculeț *****, pe o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani.

48. Conform art.90 alin.(1) Codul penal, *dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracţiunile săvîrşite cu intenţie şi de cel mult 7 ani pentru infracţiunile săvîrşite din imprudenţă, instanţa de judecată, ţinînd cont de circumstanţele cauzei şi de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este raţional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiţionată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numaidecît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiţionată a executării pedepsei şi perioada de probaţiune sau, după caz, termenul de probă. In acest caz, instanţa de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probaţiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvîrşi o nouă infracţiune şi, prin respectarea condiţiilor probaţiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăţi încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnaţi cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv.*

49. O condiţie obligatorie (şi unicul temei) pentru condamnarea cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei rezidă în faptul că nu ar fi raţional ca inculpatul să execute pedeapsa cu închisoare stabilită. Aceasta ar însemna că, în rezultatul cercetării cauzei şi calităţilor individuale ale inculpatului s-a format convingerea fermă în posibilitatea atingerii scopurilor pedepsei penale fără izolarea de societate, dar în condiţiile unui control profilactic al comportamentului persoanei respective într-o anumită perioadă de timp. Astfel, instituţia suspendării condiţionate a executării pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj sau un drept acordat de lege persoanelor vinovate, dar trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă. Pentru dispunerea suspendării condiţionate a executării pedepsei, Colegiul penal trebuie să examineze dacă prin suspendarea condiţionată, în cazul dat, va fi posibilă atingerea scopurilor pedepsei stipulate în art.61 Codul penal.

50. La stabilirea cuantumului pedepsei şi, îndeosebi, la individualizarea executării pedepsei trebuie de ţinut cont de scopurile pedepsei stipulate în art.61 Codul penal. Legea penală stabileşte următoarele scopuri: restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atît din partea condamnaților, cât şi a altor persoane.

51. Corectarea condamnatului, ca scop al pedepsei penale, presupune conştientizarea de către infractor a celor săvârşite şi reîntoarcerea, reîncadrarea lui în activitatea societăţii. El trebuie convins că respectarea legii penale este o necesitate şi că numai prin respectarea legii el va putea evita aplicarea şi executarea altor pedepse.

52. În această odine de idei, instanța de recurs, menționează că, la stabilirea pedepsei, urmează de luat în considerație faptul că, Turculeț ***** a comis infracțiune, care conform art. 16 Codul penal face parte din categoria celor mai puțin grave, personalitatea inculpatului, care, potrivit revendicării anterior a fost judecat (f.d. 116-117, vol. 1). Totodată, în conformitate cu prevederile art.76 Codul penal nu s-au reținut careva circumstanțe atenuante, iar potrivit cu art.77 Codul penal, în calitate de circumstanțe agravante a fost invocată săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a săvârșit infracțiuni similare.

53. Colegiul penal reține că, la momentul pronunțării sentinței de condamnare, inculpatul *executa pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 08.06.2022, în baza art. 217[1] alin. (4) lit. d) Codul penal.*

54. Prin urmare, instanța de recurs analizând aceste fapte constată că numirea unei sancțiuni neprivative de libertate (sub forma suspendării condiționate a executării pedepsei) nu va fi capabilă să realizeze scopul legii penale și anume prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât din partea condamnatului, cât şi a altor persoane. Subsecvent, Colegiul penal reține că, inculpatul Turculeț ***** a fost condamnat de multiple ori, condamnările cu aplicarea inclusiv a pedepsei non privative de libertate, fapt ce denotă că, inculpatul nu a făcut careva concluzii pentru sine, continuând comportamentul antisocial prin săvârșirea de noi infracțiun

55. Prin urmare, ținând cont de multitudinea circumstanțelor care descriu infracțiunea respectivă, Colegiul penal, nu consideră rațional faptul că, prima instanță a dispus suspendarea executării pedepsei, în acest sens găsind veridice și aplicabile argumentele invocate în recurs de către acuzatorul de stat. În aceeași ordine de idei, raționând prin prisma textelor de lege menționate, instanța de recurs relevă că, la stabilirea pedepsei inculpatului Turculeț *****, a aplicat prevederile art.90 Codul penal, a suspendat condiționat executarea pedepsei stabilite în privința inculpatului fără a motiva necesitatea soluției respective și fără a da eficiența cuvenită prevederilor art.61 și art.75 Codul penal.

56. În consecință, instanța de recurs reiterează convingerea că, prima instanță neîntemeiat a conchis că, împrejurările prezentei cauze penale, în special cele reţinute de către această instanţă, ce vizează personalitatea inculpatului, sunt suficiente pentru

a aplica în privința ultimului a unei pedepse non-privative de libertate. Or, faptele comise de inculpat prezintă un pericol sporit pentru societate, care atentează la relațiile sociale cu privire la securitatea și ordinea publică, prima instanță urma să țină cont de gravitatea infracțiunii comise, precum și de existența antecedentelor penale ale inculpatului, or, în asemenea situaţii pentru a fi atins scopul legii penale, urmează a se interveni mai prompt, cu aplicarea unei pedepse reale cu executare, atât cu caracter general de prevenție cât și cu caracter concret, pentru a nu fi admise pe viitor săvârşirea unor astfel de fapte prejudiciabile, calificate ca infracţiuni.

57. Totodată, instanța de recurs, analizând motivele invocate de apărător în cererea de recurs cu privire la stabilirea lui Turculeț ***** a unei pedepse mai blânde, sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) luni, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 1 (unu) ani, raportate la circumstanțele cauzei penale, le dă o apreciere critică din motivele de fapt și de drept reiterate supra.

58. Prin insuficiența motivării sentinței în partea contestată, a fost afectată hotărârea şi această încălcare nu poate fi înlăturată decât prin desființarea hotărârii pronunțate.

59. În acest sens, se notează că, potrivit jurisprudenţei constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenţiei, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părţile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c.25 Finlandei (2003) §37, Kuznetsov şi alţii c. Rusiei (2007) §85*).

60. De asemenea, în hotărârea CtEDO în cauza *Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60,* se reţine că noţiunea de proces echitabil necesită ca o instanţă internă care nu şi-a motivat decizia, fie prin însuşirea motivelor furnizate de o instanţă inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuşi în mod real chestiunile esenţiale supuse atenţiei sale.

61. Așadar, sintetizând jurisprudenţia constantă a CtEDO, și anume, dispoziţiile art. 6 §1 CtEDO, se constată impunerea instanţelor naţionale să-şi motiveze deciziile, urmând să fie examinate în mod real problemele esenţiale care au fost supuse spre judecată instanţei, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunţării acesteia (*hotărârea Boldea versus România*).

62. Totodată, prevederile art. 449 alin. (2) lit. b) Codul de procedură penală, conform modificărilor operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023 stipulează expres că, judecând recursul, instanţa rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, ***dacă prin aceasta nu se agravează situaţia inculpatului.***

63. Prin insuficiența motivării sentinței în partea contestată, a fost afectată hotărârea şi această încălcare nu poate fi înlăturată decât prin desființarea hotărârii pronunțate.

64. În acest sens, se notează că, potrivit jurisprudenţei constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenţiei, s-a conchis că o hotărâre motivată

demonstrează că părţile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c.25 Finlandei (2003) §37, Kuznetsov şi alţii c. Rusiei (2007) §85*).

65. De asemenea, în hotărârea CtEDO în cauza *Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60,* se reţine că noţiunea de proces echitabil necesită ca o instanţă internă care nu şi-a motivat decizia, fie prin însuşirea motivelor furnizate de o instanţă inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuşi în mod real chestiunile esenţiale supuse atenţiei sale.

66. Aşadar, sintetizând jurisprudenţia constantă a CtEDO, şi anume, dispoziţiile art. 6 §1 CtEDO, se constată impunerea instanţelor naţionale să-şi motiveze deciziile, urmând să fie examinate în mod real problemele esenţiale care au fost supuse spre judecată instanţei, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunţării acesteia (*hotărârea Boldea versus România*).

67. Rezumând cele menţionate supra, Colegiul penal constată că, instanţa de fond nu a formulat o motivare corespunzătoare vis-a-vis de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, fiind prezentă eroarea de drept prescrisă de pct. 9) alin. (1) art. 444 Codul de procedură penală.

68. Astfel, la rejudecarea cauzei, instanţa de fond urmează să se conducă de dispoziţiile art. 451, coroborat cu art. 436 Codul de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare şi limitele acesteia, să individualizeze pedeapsa reieşind din prevederile art.75 Codul penal, prin aplicarea procedeului de adaptare a naturii şi cuantumului sancțiunii la infracţiunea săvârşită şi persoana infractorului, la aptitudinea acestuia de a se îndrepta sub influența pedepsei, cu aplicarea sancțiunii efective, proporționale şi convingătoare, să examineze cauza sub toate aspectele, complet şi obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil şi în dependență de probele acumulate, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată şi motivată în conformitate cu prevederile art. 385 Codul de procedură penală, pronunțând-se asupra tuturor motivelor invocate de către participanții la proces.

69. Subsecvent, cu referire la argumentele formulate de către avocat, în interesele inculpatului cu referire la contestarea sentinței în partea încasării cheltuielilor de judiciare, instanța de recurs învederează că, cheltuielile pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. ***** din 28 octombrie 2019 constituie suma de 320 lei (f.d.107-108, vol. 1).

70. Astfel, conform art. 227 Codul de procedură penală, *cheltuieli judiciare sînt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfăşurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele: plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părţii vătămate, reprezentanţilor lor, experţilor, specialiştilor, interpreţilor, traducătorilor şi asistenţilor procedurali; cheltuite pentru păstrarea, transportarea şi cercetarea corpurilor delicte; care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenţei juridice garantate de stat; cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; cheltuite în legătură cu efectuarea acţiunilor procesuale*

în cauza penală. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

71. De asemenea, conform art. 229 Codul de procedură penală, *cheltuielile judiciare sînt suportate de condamnat sau sînt trecute în contul statului. Instanţa de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepţia sumelor plătite interpreţilor, traducătorilor, precum şi apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistenţă juridică garantată de stat, atunci cînd aceasta o cer interesele justiţiei şi condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.* ***Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată şi de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum şi de persoana în privinţa căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.*** *Instanţa poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parţial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influenţa substanţial asupra situaţiei materiale a persoanelor care se află la întreţinerea lor. În cazul condamnării cîtorva persoane în aceeaşi cauză, cheltuielile judiciare se repartizează în dependenţă de vinovăţia, gradul de răspundere şi situaţia materială a fiecăreia din ele. În cazul încetării urmăririi penale în urma împăcării părţii vătămate cu învinuitul, inculpatul, instanţa de judecată poate trece cheltuielile judiciare în sarcina părţii vătămate, a învinuitului, inculpatului sau numai a uneia din părţi. În caz de deces al condamnatului pînă la intrarea în vigoare a sentinţei, cheltuielile judiciare nu pot fi puse în sarcina succesorilor lui. În cazul condamnaţilor minori, pot fi obligaţi la achitarea cheltuielilor judiciare părinţii sau tutorii minorului condamnat dacă se constată că ei au avut neajunsuri serioase la îndeplinirea obligaţiilor lor faţă de minor.*

72. Prin prisma normelor de drept invocate, Colegiul penal apreciază ca fiind neîntemeiată solicitarea apărătorului legal, în interesele inculpatului privind trecerea cheltuielilor de judecată în sumă de 160 lei în contul statului, or, raportând prevederile legale enunțate supra, la materialele cauzei, instanța de fond corect a dispus încasarea a ½ din cuantumul cheltuielilor pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară, întrucât, plata cheltuielilor judiciare urmează a fi puse în sarcina inculpatului atâta timp cât vina acestuia a fost dovedită indubitabil, or, efectuarea raportului de expertiză judiciară enunțat supra, au avut la geneză comportamentul infracțional al acestuia.

73. În conformitate cu art. art. 449, alin. (1) pct.2) lit. d), 417-418 Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, –

D E C I D E :

Se respinge recursul declarat de avocatului Andrușciac *****, în interesele inculpatului Turculeș *****.

Se admite recursul procurorului delegat în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul

reprezentare a învinuirii, Sturzu Veaceslav declarat împotriva sentinţei Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iuie 2023, casează parțial această sentință, în partea individualizării pedepsei penale, și remite cauza la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În rest sentința se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător Spoială Alexandru

Judecător Gîrbu Silvia

Judecător Băbălău Denis